

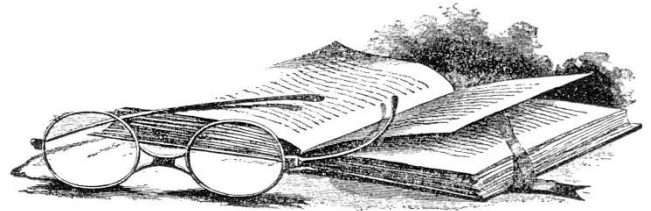
Πώς προσεγγίζω ένα ποίημα;

Τα ποιήματα έχουν κάτι από τους **γρίφους**. Πρέπει να τα **ξεκλειδώσουμε**, να περπατήσουμε στα διαδρομάκια των στίχων, να παρατηρήσουμε τα πάντα, όπως κάνουμε σε μια ξένη πόλη. Δεν χρειάζεται να είμαστε «ειδικοί» ή λογοτέχνες. Χρειάζεται να είμαστε ανοιχτοί στις λέξεις, να τις αφήσουμε να μας διαπεράσουν, να «ακούσουμε» τη μουσική τους, να δούμε τις εικόνες, να ψάξουμε τι κρύβεται πίσω από τις γραμμές. Σαν παιχνίδι θησαυρού. Σκαλίζεις και βρίσκεις. Κλείνεις τα μάτια και σκέφτεσαι. Τι σου φέρνει στο νου; Έχεις ζήσει κάτι παρόμοιο; Δεν είναι «μάθημα» η ποίηση. Είναι δωμάτιο απόδρασης. Και μπροστά σου να είναι το κλειδί, αν βαριέσαι, κοιτάς τυφλά την πόρτα. Και μένεις έξω. Όχι γιατί είναι επτασφράγιστη. Γιατί δεν θέλεις να μπεις. Γιατί βιάζεσαι να τελειώσεις. Ή γιατί νομίζεις ότι δεν μπορείς. Κι αυτό τα χαλάει όλα. Γενικά. Και στην ποίηση και στη ζωή.

Κάνε μερικές ερωτήσεις στον εαυτό σου καθώς το διαβάξεις:

- Ποιο είναι το **ποιητικό υποκείμενο**, αυτός που μιλάει; Ποια είναι δηλαδή η **φωνή** που ακούμε;
- Σε ποιον απευθύνεται; Ποιος είναι ο **αποδέκτης**;
- Τι **πρόσωπο** χρησιμοποιεί; **Διαλέγεται** με κάποιον;
- Τι λέει;
- **Καταλαβαίνεις** τι λέει το ποίημα; Αν όχι, ψάξε να βρεις λέξεις - κλειδιά (*υπογράμμισέ τις*).
- **Επαναλαμβάνονται** λέξεις ή νοήματα; Γιατί άραγε; Γιατί αυτές κι όχι κάποιες άλλες;
- Ποιος είναι ο **χώρος**;
- Ποιος είναι ο **χρόνος**;
- Ποιες είναι οι **εικόνες** του ποιήματος; (*Προσπάθησε να τις «δεις» - βάλε και τον εαυτό σου μέσα*).
- Από **πού** αντλεί τις εικόνες του ο ποιητής; (*π.χ. φύση*)
- Πώς σχετίζεται ο **τίτλος** με το ποίημα;
- Ποιους **εκφραστικούς τρόπους** χρησιμοποιεί ο ποιητής; (*π.χ. σχήματα λόγου, χρήση επιθέτων*)
- Πώς χρησιμοποιεί τη **στίξη**; Μήπως δεν έχει καθόλου στίξη;
- Ποια είναι η **γλώσσα** του ποιήματος; (*π.χ. απλή, λόγια, καθαρεύουσα, με ιδιωτισμούς κλπ.*)
- Διάβασε το δυνατά και **άκουσέ το**: ακούς κάποιο **ρυθμό**, κάποια **μελωδία**; Επαναλαμβάνονται σύμφωνα ή συλλαβές; Είναι κάποιοι συνδυασμοί εύηχοι ή τρομακτικοί;
- Έχει **μέτρο**; Αν ναι, τι είδους; (*ιαμβικό, τροχαϊκό, δακτυλικό, ανάπαιστος, μεσοτονικό*)
- Υπάρχει **ομοιοκαταληξία** κι αν ναι τι είδους; (*π.χ. ζευγαρωτή, πλεκτή, σταυρωτή κλπ.*)
- Ποια **συναίσθημα** σου προκαλεί; Έχεις **νιώσει κι εσύ** αυτά που εκφράζει το ποιητικό υποκείμενο;
- Υπάρχει κάποιος στίχος που σου φέρνει στον νου κάποιο **άλλο ποίημα** ή **πεζό**;
- Σου **θυμίζει** κάτι που έχεις ζήσει κι εσύ ή κάποιος φίλος-η σου;
- Έχει κάποια **σχέση με το σήμερα**, την πραγματικότητα γύρω μας, ένα σύγχρονο περιστατικό;
- Αν δεν καταλαβαίνεις σχεδόν τίποτα... σκέψου **αν σου αρέσει ή όχι**, αν είναι **θλιβερό ή χαρούμενο**, τι **κλίμα** δημιουργεί, σου αφήνει **πίκρα** ή **γλύκα**, σε **ταξιδεύει** κάπου; Ξαναδιάβασέ το και σημείωσε τις λέξεις που σε δυσκολεύουν. Όσο το διαβάζεις, τόσο πιο πολύ το νιώθεις το ποίημα.

Πάντα κοιτάς αν κάτι από τα επόμενα μπορεί να σε βοηθήσει:

- **πότε γράφτηκε** το ποίημα, προσπαθούμε να θυμηθούμε τι ξέρουμε για την **εποχή** αυτή (*ιστορικά γεγονότα – σύγχρονους ποιητές, λογοτέχνες*)
- δίνει κάποια στοιχεία το μικρό **εισαγωγικό** για να κατανοήσεις το ποίημα;
- θυμάσαι κάτι για τον **ποιητή-τρια**;
- σε ποιο **λογοτεχνικό ρεύμα** εντάσσεται; (*Θυμάσαι τα **χαρακτηριστικά** αυτού του ρεύματος*);
- σε **ποια γενιά** ανήκει (*π.χ. γενιά του 1920, του 1930, του μεσοπολέμου, μεταπολεμική κλπ*);

Σημείωση: ΑΝ ΔΕΝ ΣΕ ΒΟΗΘΗΣΕΙ ΤΙΠΟΤΕ ΑΠΟ ΑΥΤΑ... ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕ ΤΟ ΕΝΣΤΙΚΤΟ ΣΟΥ! 😊